



TER BESLISSING

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M, R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Datum
12 september 2024
Onze referentie
BZ2405358
Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Kamerbrief met betrekking tot overbrenging Afghaanse bewakers

Aanleiding

Het vorige kabinet heeft op 28 juni jl. in de Staat van het Consulaire 2024 de intentie uitgesproken om aanvullend op eerdere overbrengingen een beperkte groep Afghaanse bewakers (voormalige Afghan Security Guards (ASG) en ambassadebewakers) over te brengen naar Nederland en de modaliteiten nader uit te werken.

In voorliggende Kamerbrief wordt de Kamer geïnformeerd dat het kabinet in het licht van de reeds omvangrijke inspanningen met betrekking tot overbrengingen uit Afghanistan heeft besloten geen opvolging te geven aan voornoemde intentie van het vorige kabinet.

Geadviseerd besluit

Naar aanleiding van uw aanwijzing en die van de andere betrokken ministers over de uitvoering van de intentie van het vorige kabinet is het advies om bijgaande Kamerbrief te versturen.

Aan de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp:

- U wordt geadviseerd om in te stemmen met het versturen van deze Kamerbrief door de ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie en Asiel en Migratie. Mede ondertekening door u is niet voorzien in lijn met eerdere communicaties over dit onderwerp aan de Tweede Kamer.

Aan de minister van Buitenlandse Zaken:

- U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met de inhoud van deze Kamerbrief en deze samen met de minister van Defensie en de minister van Asiel en Migratie te ondertekenen.

Kernpunten

- Het vorige kabinet heeft na de val van Kaboel in augustus 2021 op ruimhartige wijze bescherming geboden aan groepen Afghanen die in aanmerking kwamen voor overbrenging. Tussen 15 augustus 2021 en 26

augustus 2021 zijn 1860 personen geëvacueerd. Daarna zijn nog eens 2746 personen¹ overgebracht naar Nederland en momenteel werkt het kabinet nog aan de overbrenging van de laatste 64 personen.

- Het vorige kabinet heeft in haar laatste week besloten om een extra inspanning te willen doen voor een groep voormalige ambassade- en ASG-bewakers in Afghanistan, waarmee maximaal 48 ambassadebewakers en hun kerngezin², en naar verwachting ongeveer 145 ASG-bewakers en hun kerngezin (in totaal circa 965 personen) naar Nederland overgebracht zouden worden. In het missiearchief van Defensie zijn echter 914 ASG bewakers bekend, waarvan 735 onbekend is waar ze zich bevinden. Een groot deel is naar verwachting inmiddels niet meer in Afghanistan, maar in de VS, Australië of Canada. In potentie zou het in totaal dus kunnen gaan om 4640 bewakers en hun gezinnen.
- Daarnaast zijn de gemiddelde kosten voor opvang van een asielzoeker EUR 76,70 per dag. Per jaar betekent dit EUR 27.959. Voor 965 personen zou dit neerkomen op EUR 26.980.435,00. Bovendien zijn er nog de kosten voor overbrenging (vliegtickets en hotelkosten ong. 1000-1500 EUR p.p.).
- Het kabinet blijft daarnaast binnen het bestaand beleid oog houden voor schrijnende gevallen, net als het vorige kabinet heeft gedaan. Schrijnende gevallen zijn niet op voorhand te definiëren. Daarbij gaat het altijd om een individuele afweging.
- Het is van belang om de brief zo snel mogelijk te verzenden aan de Kamer om duidelijkheid te bieden over het standpunt van dit kabinet en in verband met de afhandeling van de aanvragen van bewakers die zijn binnengekomen n.a.v. de passage in de Staat van het Consulaire.
- Er liggen inmiddels 31 verzoeken van ambassadebewakers en hun advocaten bij BZ en 137 verzoeken van ASG-bewakers³ en hun advocaten op grond van de passage in de Staat van het Consulaire.
- De opmerkingen van R (aantallen en verwachte kosten) zijn in deze nota verwerkt.

Datum
9 september 2024
Onze referentie
BZ2405358

Toelichting

- Sinds de val van Kaboel in augustus 2021 is er discussie in de Kamer en de media over Afghaanse bewakers die zijn ingezet voor een militaire missie of de Nederlandse ambassade in Kaboel. Meerdere Kamerleden en diverse maatschappelijke organisaties hadden de nadrukkelijke wens om iets voor deze groep te betekenen. Andere Kamerleden meenden dat het kabinet voldoende had gedaan met betrekking tot de evacuatie en de overbrengingen.
- De Afghaanse ambassadebewakers waren niet rechtstreeks in dienst van de Nederlandse ambassade, maar van een externe dienstverlener. Deze werkzaamheden vallen onder de reguliere werkzaamheden die een gastland voor officiële vertegenwoordigingen van andere landen moet verrichten.
- Het is gezien de beperkte informatie en complexe Afghaanse werkelijkheid onmogelijk om gefundeerde uitspraken te doen over de (onderliggende) redenen van vermeende dreigementen jegens specifieke individuen.

¹ Peildatum: september 2024

²Voor het bepalen van het totale aantal personen wordt er rekening mee gehouden dat een bewaker en zijn kerngezin bestaan uit 5 personen.

³ Peildatum: september 2024

- In het Kamerdebat over het rapport van de Commissie Ruys (26 oktober 2023) is door de minister van Defensie toegezegd de Kamer uiterlijk eind 2023 te informeren over de uitkomsten van het onderzoek m.b.t. de ASG-bewakers, en heeft M toegezegd ditzelfde uiterlijk eind februari 2024 voor de ambassadebewakers te doen. Tevens werd de motie-Piri aangenomen die het kabinet verzocht bij dit proces ook EUPOL functionarissen te betrekken.
- De minister van Defensie stuurde op 19 december 2023 een brief aan de Kamer, waarin ze aangaf besloten te hebben om over te gaan tot het (her-)beoordelen van de aanvragen van (voormalige) ASG-bewakers.
- Op 22 december 2023 heeft toenmalige M, mede namens MinDEF en StasJenV, een brief aan de Kamer gestuurd waarin ze aangaf dat het (vorige) kabinet tot een eindafweging in onderlinge samenhang ten aanzien van alle drie de in de motie genoemde groepen zou komen, en de Kamer hierover eind februari zou informeren.
- Op 5 maart jl. heeft toenmalige M, mede namens MinDEF en StasJenV een brief aan de Kamer gestuurd waarin is aangegeven dat deze eindafweging in onderlinge samenhang meer tijd in beslag nam dan voorzien, en dat de Kamer zo spoedig mogelijk geïnformeerd zou worden.
- Op 28 juni jl. heeft het Kabinet middels een paragraaf in de Staat van het Consulaire aan de Kamer gecommuniceerd dat het een (in omvang en tijd) afgebakende groep Afghaanse bewakers die zich voor Nederland (Buitenlandse Zaken en Defensie) hebben ingezet voor overbrenging in aanmerking wil laten komen (zie volledige tekst hieronder).

Datum
9 september 2024
Onze referentie
BZ2405358

Tekst uit Kamerbrief de Staat van het Consulaire d.d. 28 juni jl.:

“Gezien de bijzondere verbondenheid van Nederland en Afghanistan en in het licht van de observaties van de Commissie Ruys wil het kabinet uitvoering geven aan motie Piri c.s. (d.d. 26 oktober 2023) door een (in omvang en tijd) afgebakende groep Afghaanse bewakers die zich voor Nederland (Buitenlandse Zaken en Defensie) hebben ingezet voor overbrenging in aanmerking te laten komen. Het gaat daarbij alleen om personen die nu nog in Afghanistan verblijven. Voor de zogeheten EUPOL-bewakers wordt geen modaliteit voorzien. De ministeries van Defensie en Buitenlandse Zaken zijn elk verantwoordelijk voor de onder hen regarderende taken en verantwoordelijkheden m.b.t. overbrenging van deze personen. Het ministerie van Justitie en Veiligheid is verantwoordelijk voor het verkort asielproces, screening en de opvang. Er worden geen concessies gedaan aan nationale veiligheid. Naar verwachting zullen deze personen slechts druppelsgewijs naar Nederland overgebracht kunnen worden, mede vanwege het feit dat het heel lastig is Afghanistan te verlaten. Voorkomen dient te worden dat in één keer een beslaglegging op het ODA-budget plaatsvindt. Om belasting van de asielketen te verlichten, blijft het ministerie van Defensie zich inspannen om tijdelijke opvanglocaties op defensie terreinen beschikbaar te stellen ter ondersteuning. In de komende periode zullen de modaliteiten nader moeten worden uitgewerkt.”

Bijlagen:

1. Kamerbrief MinDEF 19 december 2023
2. Beslisnota Kamerbrief MinDEF 19 december 2023
3. Kamerbrief M 22 december 2023
4. Beslisnota Kamerbrief M 22 december 2023
5. Kamerbrief M 5 maart 2024
6. Beslisnota Kamerbrief M 5 maart 2024

Datum

9 september 2024

Onze referentie

BZ2405358

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Nvt